

Käesoleva trükise väljaandmist toetab Euroopa Liit Eesti Mesindusprogrammi raames

MESINDUSE INFOLEHT nr. 3 (35) Juuni 2006

Esimehe veerg

Tänavu ei saanud looduse areng kuni maikuu lõpuni õiget hoogu sisse, nii et isegi õunapuude suurem õitsemine jäi juuni algusesse. Mesilased suutsid jahedapoolsele ilmale vaatamata siiski üht-teist õitelt näpata. Üksikud tugevamad pered kogusid paari kärje jagu võilillemett. Kuid mõnigi mesinik pidi veel juuni alguses mesilasperesid lisa söödaga toetama, et pered hinge jääks ja suveks tööhoogu koguksid.

Nõrgad pered

Pea igas mesilas on kevadeti kiirelt arenevate tugevate mesilasperede kõrval ka väetimaid kiratsevaid peresid. Tänavu kevadel näis see erinevus tavalisest silmatorkavam. Mõned nõrgemad pered hääbusid ja surid veel maikuu. Paljud nõrgad pered pole saanud isegi juuni keskpaigaks oma arengus kriitilisest madalseisust üle ja vinduvad edasi.

Selliste hädiste perede tüüpiliseks tunnuseks on lennumesilaste nappus. Mõnes suuremas mesilas märgati, et mai keskel või teisel poolel muutus ka paljude keskmise tugevusega perede lendlus nõrgemaks otsekui oleks pered äkki kaotanud oma lennumesilased.

Sellised nähtused tekitavad mesiniku hinges tahtamatult mure, kas pole tegemist mingisuguse mesilashaigusega. Mõni mesinik on saatnud mesilasperedest võetud haudme- ja mesilasproovid uurimiseks veterinaarlaboratoriumisse, aga sealtki pole selgust saadud. Lennumesilased võivad mõnikord hukkuda ka õitsvatel õunapuudel ja marjapõõsastel tehtavate taimkaitsetööde tõttu.

Nosematoosi uus vorm

Kui kaaluda mesilashaiguste variante, siis esmamõttena otsiks põhjust varroatoosi ja sellega kaasnevate viirushaiguste, akarapidoosi, lubihaudme või koguni ameerika haudmemädaniku nõrgestavas mõjus. Neid kõiki, välja arvatud viirushaigused, on võimalik Eesti veterinaarlaboratoriumides tuvastada. Kuid veel ühe võimaliku põhjusena võiks kõne alla tulla nosematoosi uus ohtlik vorm, mida on 2005.a. lõpus diagnoositud Hispaania ja Portugali, aga juba ka Saksamaa mesilates.

Pahategijaks Euroopa mesilates on tõusmas algselt india mesilastel *Apis cerana* levinud nosematoosi vorm, mida 2005.a. esmakordselt diagnoositi ka Euroopas peetavatel nn. läänemesilastel *Apis mellifera*. Saksamaa mesilates uue noseemavormi levikut uurides selgus, et see põhjustas kõigis tabandunud mesilates varasema noseemavormiga võrreldes oluliselt suuremaid talvekahjusid. Teadlased arvavad, et selle noseemavormi mesilasperede arengut pärssiv ja isegi tappev toime võib avalduda aastaringelt. See nõuab ka meie mesinikelt nosematoosi suhtes senisest suuremat valvsust.

Jaanipäevaks peakorje aeg käes

Mesilaspered toovad hoogsalt nektarit tarusse. Sülemlemine on enam-vähem seljataga, nüüd kogub mesilaspere enda (ja mesiniku) tarvis talveks meevaru. Juba kümmekond päeva on tarukaal näidanud tugevates peredes juurdekasvu 2 – 3 kg või enamgi päevas. Nii koguneb meesaak, mida mesinik süüa ja müüa saab.

Mee müük on mesiniku jaoks alati pingutav ja raske tegevus, mille õnnestumiseks vajame ka meeostjate soovi ja valmisolekut. Kui mesinik on suutnud luua endale piisavalt suure püsiklientide võrgustiku, siis teeb see müügi lihtsamaks. Enamasti see nii ei ole. Siis tuleb uusi tarbijaid võita, et mesi neile soodsalt maha müüa. Aga vähesed mesinikud saavad müügimehe tööga ja tarbijate juurdevõitmisega edukalt hakkama.

Kuidas paremini mett müüa

Kõigile mesinikele oleks abiks see, kui me ühiselt EML kaudu mee tarbimist propageerides ja tarbijaid meesööjate suunda pöörates Eesti meeturgu edendame. Küllap me kõik soovime, et Eesti mesi paremini kaubaks läheks. Selleks on suve lõpust käivitumas Eestis mee tarbimise propageerimise projekt, mida toetatakse ka Euroopa Liidu ja Eesti riigi rahaga.

Kuid nagu selliste projektide puhul tavaks, peab projekti tegevusteks vajalikust rahast enam kui veerand tulema meeturu arendamisest võitvalt huvigrupilt, seega mesinikelt. Esialgsel hinnangul, millega paljud mesinikud on päri, võiks mesinike osamaksu suurus 2006.a. olla 10 krooni peetava mesilaspere kohta. Kui mesinik soovib rohkem kaasa aidata meeturu arendamisele, siis võib ta maksta suuremat osamaksu. Tugevat toetust ja osalemist ootame ka meepakendajatelt.

Piltlikult öeldes antakse Euroopa Liidu ja Eesti riigi rahalise toetusega EML kaudu mesinikele õnged kätte. Aga kala (meetarbija) püüdmisel peame ise ühiselt ametis olema ja selleks ka osamaksu kaudu kulutusi tegema. Päril tasuta lõunasööke pakutakse väga harva ja siis on seal enamasti ka mõni konks peidus. Loodame, et võimalikult kõik mesinikud ja meemüüjad EML meeturu arendusprojektiga sõna ja teoga kaasa tulevad – meie kõigi tänane kulu hakkab homme ka igaühele parema meemüügi kaudu lisatulu tooma.

Ilusat suve ja rohkest rõõmu mesilastest ning rasketest meekärgedest, mis nii söömise kui müümise rõõmu pakuvad!

Aleksander Kilk
EML juhatuse esimees

Sisukord

Toiduohutuse ja üldhügieeni nõuetest mesinduses. Aleksander Kilk

Mesinike sisekaemuse tulemustest. Martin Rebane

Emade isoleerimisest ja selle efektiivsusest. Mati Haabel

Lubihaudme ravist. *Deutsches Bienen Journal* № 1/2006 ainetel Kalju Korp

Rootsi mesinikud käisid Läänemaal. Mati Haabel

Kiusatuslik aroom. *Deutsches Bienen Journal* № 1/2006 ainetel Kalju Korp

Ilus ilm soosis õppepäeva. Uku Pihlak

Omavalmistatud seade varroatoosiraviks oblikhappe gaasiga. Ilmar Niinemets

Varroatoosiravi preparaatide võrdlus. Jonas A. Balzekase ja Jonas J. Balzekase (*Leedu Mesinike Liit*)
stendiettekanne Põhja- ja Baltimaade mesinduskonverentsil *Jurnalas* 4.–5. veebruaril 2006 refereeris Uku Pihlak

Elva mesinduspäev kestis ligi kaheksa tundi. Tõnu Hiimäe

Meie juubilare mais juunis

Teated ja kuulutused

Eesti mesindust arendatakse käesoleval ajal Eesti Mesindusprogrammi

“Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riiklik programm 01.09.2004 – 31.08.2007” tegevuste kaudu

Mesindusprogrammi eesmärkideks on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja –õppuste korraldamisel ning kohaliku mesinduselu edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike erialane parem teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja –võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjel; mee kvaliteedi seireuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmise ja käitlemise protsessis mee kvaliteeti säästa ja parandada.